Лабораторна робота №5. Модель "сутність-зв'язок" та її використання для організації роботи з базою даних

Мета: Розробити програму для керування даними, що зберігаються в SQL-базі даних.

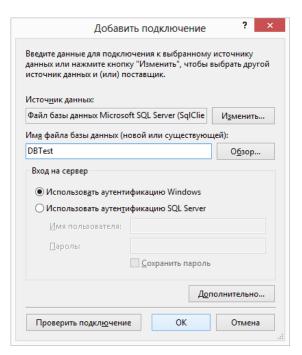
Завдання 1. Створення моделі даних

Основні теоретичні відомості

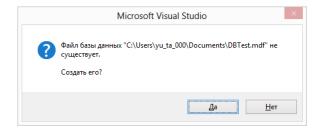
Створення локальної бази даних

Порядок створення локальної SQL бази даних:

- 1. Запустить Visual Studio.
- 2. Відкрийте браузер серверів, скориставшись однойменною командою з меню View.
- 3. Клацніть правою кнопкою миші на вузлі **Підключення даних** та виберіть у контекстному меню команду **Додати підключення...**.
- 4. У діалозі вкажіть ім'я створюваної бази даних і натисніть кнопку **ОК**.

5. Підтвердьте необхідність створення нової бази даних.

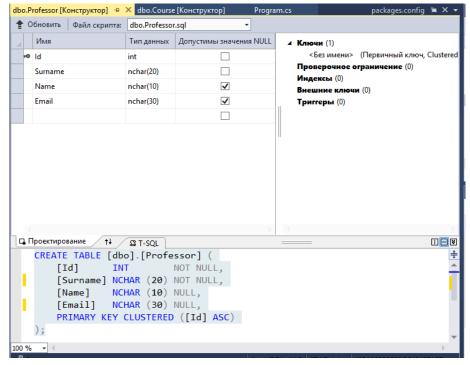

Додавання таблиці до бази даних

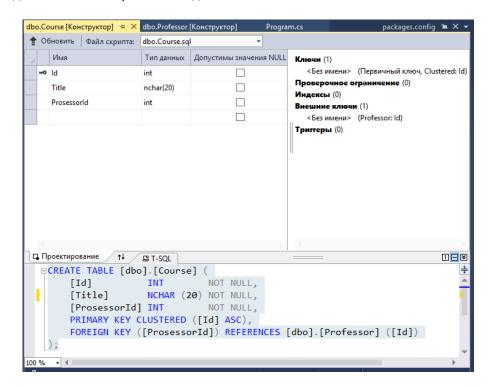
Щоб додати таблицю до бази даних, виконайте такі дії:

1. У браузері серверів розгорніть вузол створеної бази даних.

- 2. Клацніть правою кнопкою миші по вузлу **Таблиці** та виберіть у контекстному меню команду **Додати нову таблицю**.
- 3. У вікні редактора таблиць вкажіть для кожного поля назву, тип та інші властивості (за потреби).

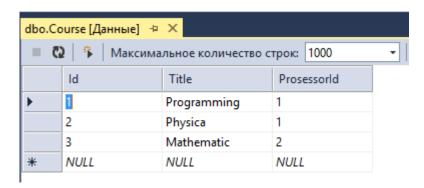
- 4. Введіть назву таблиці та оновіть базу даних.
- 5. Повторіть п.3-4 кожної таблиці бази даних.
- 6. Встановіть зв'язок між таблицями, редагуючи код скрипта T-SQL. Наприклад, зв'язок типу «один-до багатьох» створюється за допомогою поля зовнішнього ключа:

Редагування даних

Для введення та редагування даних у таблицю виконайте такі дії:

- 1. У браузері серверів розгорніть вузол таблиці.
- 2. Клацніть правою кнопкою миші на вузлі таблиці та виберіть у контекстному меню команду Показати таблицю даних.
- 3. Відредагуйте дані таблиці.

- 4. Закрийте таблицю.
- 5. Аналогічно заповніть даними інші таблиці бази даних.

ДОДАВАННЯ БАЗИ ДАНИХ ДО ПРОЕКТУ ТА СТВОРЕННЯ ФАЙЛУ КОНФІГУРАЦІЇ

Щоб додати базу даних до проекту, виконайте такі дії:

- 1. У **браузері рішень** виділіть корінь проекту і командою **Додати/Створити папку** контекстного меню створіть підкаталог для розміщення бази даних, наприклад, **Data**.
- 2. У **браузері рішень** за допомогою команди контекстного меню **Додати/Існуючий елемент...** додайте файл бази даних *.mdf до проекту (як правило, вона знаходиться в каталозі C:\Users\Admin).
- 3. Виділіть у **браузері** файл доданої бази даних (*.mdf) і через панель **Властивості** перевірте, що його властивості мають такі значення: **Дія при складанні = Зміст, Копіювати у вихідний каталог = Завжди копіювати**.

Для створення конфігураційного файлу виконайте такі дії:

- 1. Відкрийте файл конфігурації **App.config у проекті**.
- 2. Вставте в розділ **<configuration/>** розділ **<connectionStrings/>**, що містить відомості про рядок з'єднання з базою даних (ім'я та значення):

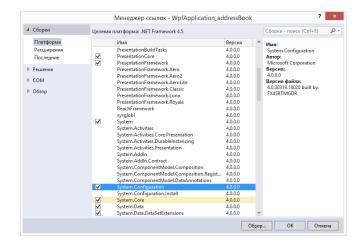
```
<connectionStrings>
```

```
<add name="connectionString_ADO"
    connectionString="Data Source=R501N10;Initial Catalog=Clients;Integrated Security=True"/>
</connectionStrings>
```

Тут name - це ім'я з'єднання, Initial Catalog - це назва бази даних, Data Source - це ім'я сервера бази даних (SQL Server name).

Значення рядка з'єднання можна скопіювати з властивостей бази даних.

3. У **браузері рішень** викличте для вузла **References** проекту контекстне меню та командою **Додати посилання** додайте посилання на бібліотечну збірку **System.Configuration.dll**, в якій знаходиться клас **ConfigurationManager** для роботи з конфігураційним файлом **App.config** з процедурного коду:

Тепер рядок з'єднання з файлу **App.config** можна отримати таким чином:

String connectionString = System.Configuration.ConfigurationManager.ConnectionStrings[" connectionStringName "].ConnectionString;

Хід виконання

- 1. Запустіть браузер серверів, скориставшись однойменною командою з меню View.
- 2. Створіть SQL базу даних, що складається з кількох пов'язаних таблиць (дані наведені в Таблиці 1).
- 3. Встановіть зв'язки між таблицями.
- 4. Збережіть файли сценаріїв створення таблиць та скопіюйте їх у звіт про виконання завдання 1.
- 5. Додайте дані до таблиць.

Таблиця 1. Дані для розробки баз даних

Варіант и	База даних	Таблиці БД	Поля таблиць
1-5	Довідник клієнтів	Клієнти Компанії	ID, Назва, Телефон, Код компанії, Надходження, Витрати Код компанії, Назва компанії
6-10	Довідник товарів	Товари Одиниці виміру	Артикул, Код одиниці виміру, Кількість, Ціна Код одиниці виміру, Одиниця виміру
11-15	Довідник студентів	Студенти Група	Номер залікової книги, Код групи, Адреса Код групи, Група
16-20	Довідник книг	Книги Видавництва	ISBN, Автори, Код видавництва, Рік видання Код видавництва, Видавництво
21-25	Довідник співробітників	Співробітник и Підрозділи	ID, Підрозділ, Посада, Телефон Код підрозділу, Підрозділ
Свій варіант			

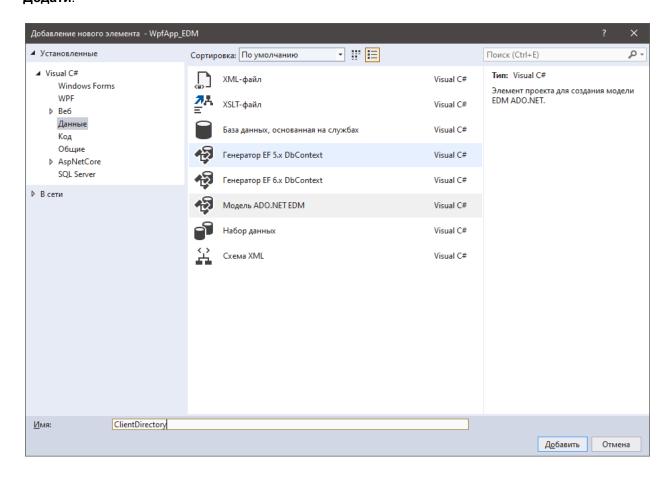
Завдання 2. Створення EDM моделі

Основні теоретичні відомості

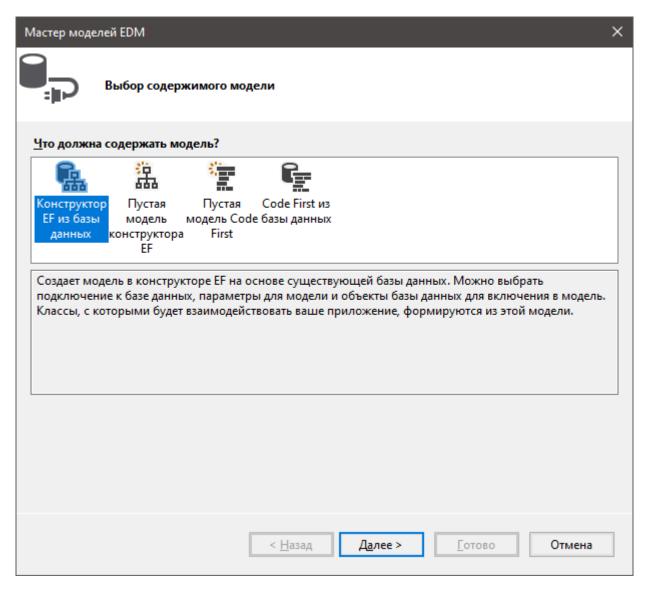
Взаємодія програми із джерелом даних може базуватися на моделі "сутність-зв'язок" – *Entity Data Model* (EDM). Модель EDM описує структури даних на основі сутностей та зв'язків, які є незалежними від схем зберігання. В результаті такого підходу форма зберігання даних відокремлюється від застосунка та не впливає на його розробку. Це забезпечується тим, що сутності та зв'язки описують структуру даних так, як вона використовується у застосунку.

Entity Framework — це технологія об'єктно-реляційного відображення, яка дозволяє розробникам .NET працювати з реляційними даними за допомогою предметно-орієнтованих об'єктів. Це усуває потребу у більшості коду доступу до даних, який зазвичай потрібно написати розробникам. Entity Framework — це рекомендована технологія моделювання об'єктно-реляційного відображення (ORM) для нових програм .NET.

Для створення EDM-моделі у складі Visual Studio включено **ADO.NET Entity Data Model**. Для його підключення до поточного проекту необхідно скористатися командою **Проект-Додати новий елемент...** у вузлі **Дані** вибрати **Модель ADO.NET EDM**, задати ім'я моделі та натиснути кнопку **Додати**.

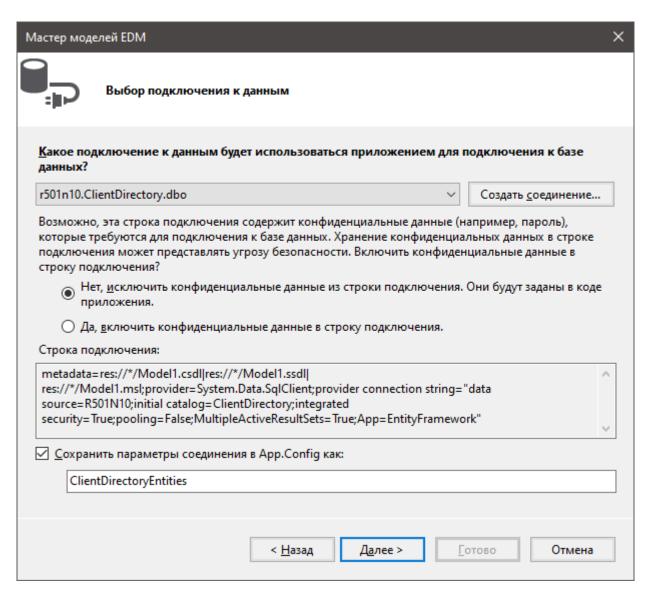

В результаті відкриється вікно для запуску майстра створення моделі:

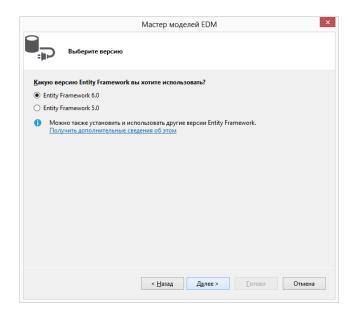
За наявності бази даних слід залишити вибраною піктограму **Створити з бази даних** та натиснути кнопку **Далі**.

На наступному етапі роботи майстра потрібно задати ім'я моделі. За промовчанням пропонується зручний варіант імені у вигляді **Ім'я_бази_даних**>**Entities**, який недоцільно змінювати.

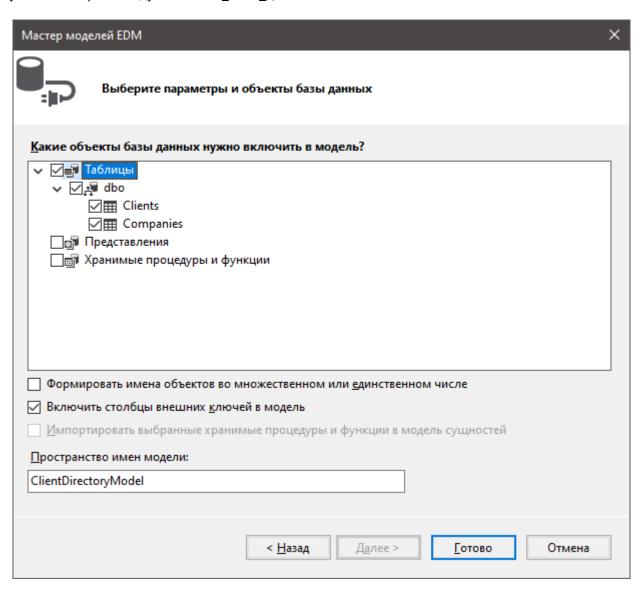

На цьому кроці пропонується зберегти модель (разом із файлом бази даних та файлом конфігурації) у проекті.

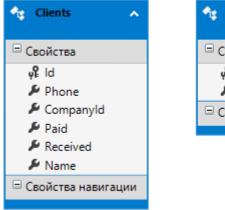
Потім пропонується вибрати версію Entity Framework:

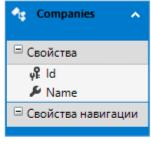

Насамкінець слід вибрати необхідні таблиці бази даних та ім'я простору імен моделі, в якості якого за умовчанням рекомендується **<lm'я_бази_даних>Model**:

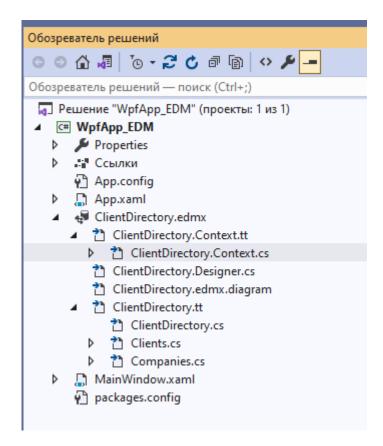
Після завершення роботи майстра відкривається схема сутностей:

Важливо, що у сформованих класах створюються навігаційні властивості, які містять колекції з пов'язаних елементів іншого класу.

Одночасно до браузера рішення додається вузол моделі з розширенням **<Iм'я_моделі>.Context.edmx** .

Ключовим об'єктом тут є контейнер або контекст даних - <**ім'я_моделі**>. **Context.cs**:

```
namespace WpfApp_EDM
{
   using System;
    using System.Data.Entity;
    using System.Data.Entity.Infrastructure;
    public partial class ClientDirectoryEntities1 : DbContext
    {
        Ссылок: 0
        public ClientDirectoryEntities1()
            : base("name=ClientDirectoryEntities1")
        {
        }
        Ссылок: 0
        protected override void OnModelCreating(DbModelBuilder modelBuilder)
            throw new UnintentionalCodeFirstException();
        }
        Ссылок: 0
        public virtual DbSet<Clients> Clients { get; set; }
        public virtual DbSet<Companies> Companies { get; set; }
```

Об'єкти цього класу сприймаються як сховище даних, тому що через них можна взаємодіяти з базою даних. У ньому створюються екземпляри класів із простору імен **System.Data.Entity**, що забезпечують основу функціональності Entity Framework:

- **DbContext**: визначає контекст даних, що використовується для взаємодії з базою даних.
- **DbModelBuilder** : зіставляє класи мовою C# із сутностями у базі даних.
- DbSet/DbSet<TEntity>: представляє набір сутностей, що зберігаються в базі даних

У додатку, що працює з БД через Entity Framework, доступ до даних здійснюється через об'єкт контексту - класу, похідного від **DbContext**, та його властивості типу **DbSet**. Наприклад, у С#-коді застосунку це можна було б зробити так:

```
─ namespace WpfApp_EDM

     /// <summary>
Ė
     /// Логика взаимодействия для MainWindow.xaml
     /// </summary>
     Ссылок: 3
     public partial class MainWindow : Window
         ClientDirectoryEntities1 context;
         List<Clients> clients;
         Ссылок: 0
         public MainWindow()
              InitializeComponent();
              context = new ClientDirectoryEntities1();
              clients = new List<Clients>();
         private void Window_Loaded(object sender, RoutedEventArgs e)
              foreach (var client in context.Clients)
              {
                  clients.Add(client);
              clientDir.ItemsSource = clients;
```

Тут створюється об'єкт контексту **context** та за допомогою циклу елементи колекції **context.Clients** перетворюються в колекцію типу **List**, яку вже можна використовувати в якості джерела даних для елемента **DataGrid**.

Хід виконання

- 1. Додайте в проект EDM-модель на основі бази даних.
- 2. В XAML-код додайте елемент **TabControl**.
- 3. Створіть в ньому нову вкладку **Tabltem**.
- 4. Додайте на вкладку елемент DataGrid та присвойте йому ім'я.
- 5. В С#-коді сформуйте джерело для відображення даних з таблиці бази даних (довільної).
- 6. Замініть заголовок вкладки на назву таблиці.
- 7. Зробіть скріншот екрана і вставте його у звіт про виконання завдання 2.
- 8. Повторіть п.п.3-7 для кожної таблиці бази даних.

Основні теоретичні відомості

В Entity Framework можна створювати запити двома способами:

- 1. За допомогою методів LINQ.
- 2. За допомогою запитів SQL.

Використання LINQ

Language-Integrated Query (LINQ) — потужна мова запитів, представлена у Visual Studio. Як випливає з назви, запити LINQ-to-Entities працюють із набором сутностей (типу DbSet-властивості), щоб отримати доступ до даних із бази даних.

Методи LINQ неявно генерують вираз SQL для створення запитів до бази даних. Розглянемо їх.

Метод **Where** дозволяє конкретизувати вибірку, накладаючи умови на значення властивостей об'єкта. Наприклад, вираз *Course course=context.Courses.Where(c=>c.Id==1)* забезпечує звернення до екземпляра колекції з ідентифікатором 1.

Метод **Find** використовується, якщо треба знайти в базі даних один об'єкт за його ID. Так, вираз **Course course = context.Courses.Find(3)** забезпечує знаходження елемента колекції з ідентифікатором 3. Якщо об'єкт з таким ID не знайдений, то змінна course отримає значення null.

Метод Count підраховує кількість об'єктів у вибірці: $int\ num = context.Courses.Count()$. Метод також може приймати лямбда-вираз, що вказує на умову вибірки: $int\ num = context.Courses.Count(c=>c.Id>2)$.

Методи **Min** та **Max** дозволяють отримати мінімальне та максимальне значення властивості: int num = context.Courses.Max(c=>c.ld).

Метод **Select** подібний до **Where**, але дозволяє обмежити результати запиту певними умовами. Наприклад:

List<Professor> professors = context.Courses.Select(c => c.Professor).ToList();

foreach (var item in professors)

```
Console.WriteLine(item.Id + "\t" +item.Surname);
```

В даному випадку вибірка йде лише за властивістю **Professor** об'єкта **Courses**, і результатом вибірки буде колекція рядків, а не об'єктів **Courses**.

Для поєднання таблиць за певним критерієм використовується метод **Join**. Наприклад, у разі коли таблиця телефонів і таблиця компаній має загальний критерій - іd компанії, за яким можна провести об'єднання таблиць:

```
using(PhoneContext db = new PhoneContext())
{
  var phones = db.Phones.Join(db.Companies, p => p.CompanyId, c => c.Id, (p, c) => new
  {
    Name=p.Name,
    Company = c.Name,
    Price=p.Price
```

```
});
  foreach (var p in phones)
    Console.WriteLine("{0} ({1}) - {2}", p.Name, p.Company, p.Price);
}
Синтаксис методу LINQ:
using (var context = new SchoolDBEntities())
{
  var query = context.Students
            .where(s => s.StudentName == "Bill")
           .FirstOrDefault<Student>();
}
Синтаксис запиту LINQ:
using (var context = new SchoolDBEntities())
{
  var query = from st in context.Students
        where st.StudentName == "Bill"
        select st;
  var student = query.FirstOrDefault<Student>();
}
Рекомендується створювати його екземпляр контексту у using(), щоб при виході за межі тіла він
автоматично видалявся.
Використання Sql
Для написання явних запитів на SQL використовуються методи SqlQuery() та ExecuteSqlCommand().
За допомогою SqlQuery можна зробити вибірку:
var professors = context.Professors.SqlQuery("SELECT * FROM PROFESSOR").ToList();
foreach (var item in professors)
        Console.WriteLine(item.Id + "\t" + item.Surname);
Можна також виконати запит на вибір окремих властивостей (як за допомогою методу Select):
```

var names = context.Database.SqlQuery<string>("SELECT Name FROM PROFESSOR").ToList();

foreach (var item in names)

Console.WriteLine(item);

Метод ExecuteSqlCommand застосовується, коли потрібно видаляти, оновлювати вже існуючі або вставляти нові записи. Метод повертає кількість оброблених командою рядків:

context.Database.ExecuteSqlCommand("INSERT INTO Professor (Id) VALUES (5)");

context.Database.ExecuteSqlCommand("UPDATE Professor SET Surname='Vorobyaninov' WHERE Id=5");

context.Database.ExecuteSqlCommand("DELETE FROM Professor WHERE Id=5");

Хід виконання

- 1. Виходячи з контексту бази даних підготуйте команду/запит LINQ чи SQL для відбору даних.
- 2. Додайте в коді С# метод з реалізацією команди/запиту.
- 3. Додайте на головну форму нову вкладку.
- 4. Розмістіть в ній елемент **DataGrid** для відображення результату і елементи для визначення параметрів команди/запиту (за необхідності).
- 5. Повторіть п.п.1-4. для створення ще 2-3 команд/запитів LINQ чи SQL.